

Trăsături ale economisirii populației în România

Mihai Copaciu, BNR

Flaviu Mihăescu, GlobeOp Financial Services

București, Septembrie 2009

Notă

Opiniile prezentate în această lucrare sunt în întregime ale autorilor și ele nu implică sau angajează în vreun fel Banca Națională a României sau GlobeOp Financial Services. Autorii își asumă responsabilitatea pentru orice eroare.

Sumar

- I. Principalele statistici descriptive referitoare la economisire
- II. Factorii determinanți ai economisirii care rezultă din analiza econometrică
- III. Alte aspecte privind economisirea care rezultă din sondajul FGDB
- IV. Analiza comportamentului de achiziție de credite
- V. Principalele concluzii

I. Principalele statistici descriptive referitoare la economisire

I. Sondajele analizate: Grad de comparabilitate redusă

	Sondaj INS	Sondaj FGDB
Denumire	Ancheta Bugetelor de Familie	Sondajul privind comportamentul de economisire, achiziție de credite și utilizare a instrumentelor bancare
Eșantion (nr. gospodării)	aprox. 3120	1604
Perioada	2004-2006	August 2008
Frecvență	Lunar, <i>familii diferite</i>	Eveniment singular
Rată răspuns	87,88% în 2005 (rezultatele extinse la nivelul întregului eșantion)	Diferită în funcție de întrebare și tipul acesteia

I. Sondaj INS – Definirea economisirii

- **Economisire = Δ numerar + Δ depozite + cheltuieli pentru investiții + cheltuieli cu bunuri de folosință îndelungată (durabile)**
  - Bilanțul cheltuielilor și veniturilor gospodăriei este închis;
  - Variația numerarului și a depozitelor: sfârșitul-începutul lunii;
  - cheltuieli pentru investiții + cheltuieli cu bunuri de folosință îndelungată (durabile);
    - Gibson și Scobie (2001) - aceste cheltuieli sunt de fapt tot o economisire, neincluderea lor dând naștere unor rate extrem de negative ale economisirii în rândul familiilor care au economisit în timp pentru a cumpăra în luna curentă un bun de folosință îndelungată.

I. Sondaj INS – Descompunerea economisirii medii lunare (RON)

Anul	2004	2005	2006
Δ numerar	39,7	58,5	74,1
Δ depozite	-2,0	4,3	3,7
Investiții	11,9	16,4	32,0
Bunuri durabile	18,5	23,1	29,5
Total	68,1	102,3	139,3

- Rata mediană a economisirii:
  - 2004 = 3,8%;
  - 2005 = 4,0%;
  - 2006 = 4,8%.

- Circa 10% din familii realizează aproape 70% din totalul economisirilor.
- Numai 10% din familii economiseau în 2006 mai mult de 500 RON lunar.

I. Sondaj FGDB

- 3 întrebări din care se poate deduce magnitudinea economisirii:
  - Ușurința cu care economisește – măsură calitativă
    - 50,4% - Nu reușesc/ Nu au încercat să economisească niciodată;
  - Suma medie lunară economisită în 2008
    - Adresată doar celor 47,6% care reușesc să economisească ceva;
    - Intervalul median: 51-100 RON;
  - Diferența dintre veniturile și cheltuielile medii lunare din 2008
    - 59,1% prezintă o rată a economisirii nulă ;
    - valoarea mediană/medie a ratei economisirii este de 0% / 8,6%;
    - Diferența între medie și mediană este reprezentată de ratele ridicate ale economisirii din ultima decilă.

II. Factorii determinanți ai economisirii care rezultă din analiza econometrică

II. Bunuri de folosință îndelungată

- **Sondaj INS:** Deținerea de bunuri de folosință îndelungată influențează negativ rata economisirii (motivul plății imediate)
  - Top 5 după magnitudinea impactului: telefonul, autoturismele, televizoarele, aragazurile, mașinile de spălat;
  - Impact semnificativ pentru ambele sub-eșantioane (gospodării active/pensionari) dar mai ridicat în cazul gospodăriilor active.
- **Sondaj FGDB:**
  - Familiile care preferă să economisească atunci când cumpără un bun de folosință îndelungată au o probabilitate cu circa 36% mai mare de a face economii;
  - Nu influențează ușurința cu care se realizează economiile.

II. Situația financiară a familiei

- **Sondaj INS:** Impact semnificativ statistic, rata economisirii crescând odată cu decilele de venit
  - gospodăriile din primele patru decile de venit au rate ale economisirii negative, celelalte înregistrând rate pozitive.
- **Sondaj FGDB:**
  - Doar gospodăriile din ultima cuartilă de venit (peste 2500 RON) au probabilitatea de a economisi este mai ridicată (+13,6%);
  - Nu influențează ușurința cu care se realizează economiile.

II. Vârsta capului familiei (ipoteza ciclului de viață)

- **Sondaj INS:** Formă convexă (de U) în cazul României - o infirmare a profilului prezis de modelul ciclului de viață
  - Gospodăriile tinere (*sub 25 de ani*) economisesc mai mult decât cele între *25-45 de ani*
  - Economisirea începe să crească *după vârsta de 45 de ani* dar
  - Crește și după vârsta de *65 de ani* (deci inclusiv după pensionare).
- **Sondaj FGDB:**
  - Probabilitatea de a economisi și ușurința cu care se realizează economisirea nu diferă din punct de vedere statistic în funcție de vârstă.

II. Dimensiunea familiei

- **Sondaj INS:** Rata economisirii este negativ corelată cu numărul de persoane din gospodărie
  - Reflectă cheltuieli suplimentare;
  - Numărul de membri ca asigurare împotriva unei evoluții nefavorabile a fluxului de venituri.
- **Sondaj FGDB:**
  - Dimensiunea familiei nu influențează probabilitatea de a economisi;
  - Influențează ușurința cu care se realizează economiile, familiile având o probabilitate mai mare de a *economisi mai greu* pe măsură ce devin mai numeroase.

II. Profesia capului familiei

- **Sondaj INS:** *ceteris paribus*, economisesc mai mult comparativ cu o familie al cărei cap este salariat, familiile al căror cap este:
  - Patron, liber-profesionist;
  - Șomer;
  - Angajat în agricultură;
  - Pensionar.
- **Sondaj FGDB:**
  - Probabilitatea de a economisi este mai redusă doar pentru gospodăriile al căror cap este șomer;
  - Nu influențează ușurința cu care se realizează economiile.

II. Educația capului familiei

- **Sondaj INS:** Nesemnificativă din punct de vedere statistic pentru gospodăriile active;
- **Sondaj FGDB:**
  - Doar cei cu maxim liceul terminat sau școala post-liceală au o probabilitate de a economisi mai ridicată (+10,8 p.p.), restul categoriilor având, *ceteris paribus*, aceeași probabilitate de a economisi;
  - Nu influențează ușurința cu care se realizează economiile.

II. Femeia conducător de gospodărie

- **Sondaj INS:**
  - Peste 28% din gospodăriile sunt conduse de o femeie;
  - Au o rată a economisirii mai redusă cu 0,7 p.p.
- **Sondaj FGDB:**
  - Probabilitatea de a economisi este cu 7,3 p.p. mai scăzută pentru gospodăriile conduse de o femeie;
  - Nu influențează ușurința cu care se realizează economiile.
- O posibilă explicație este inegalitatea veniturilor sau a așteptărilor privind creșterea acestora, observabilă între femei și bărbați—venituri mai mici se traduc în rate ale economisirii mai reduse.

II. Ciclicitatea economisirii și domiciliul

- **Sondaj INS: Ciclicitate**
  - Maxim: luna iulie; Minim: aprilie și decembrie;
  - În 2005 și 2006 economisirea a crescut în medie semnificativ față de 2004, cu 1 p.p. și respectiv 2,27 p.p.
- **Sondaj FGDB: Locație**
  - Probabilitatea de a economisi este mai ridicată pentru familiile care locuiesc în București (motivul oportunităților de investiție);
  - Domiciliul în București afectează însă negativ ușurința cu care se realizează economisirile.

II. Ipoteza venitului permanent

- **Sondaj FGDB:** *“câți membri ai gospodăriei beneficiază de un venit permanent?”*
  - Teoretic: cu cât familia are mai mulți membri cu venit permanent, cu atât se presupune că economisește mai puțin, fiindcă fluctuațiile de venit sunt mai mici.
  - Practic: Probabilitatea este mai redusă doar pentru familiile fără nici o sursă de venit permanent;
  - Numărul mai mare de membri ai familiei care au un venit permanent influențează pozitiv ușurința de a economisi.

II. Stocul existent de economii

- **Sondaj FGDB:** *“Dacă toți membrii gospodăriei nu ar mai avea venit, cât timp ați face față cheltuielilor fără a vă împrumuta?”*
  - Teorie: probabilitatea de a economisi să scadă iar ușurința de a economisi să crească pe măsură ce “rezerva” familiei crește;
  - Practic: variabilele semnificative în determinarea probabilității de a economisi sunt stocurile până la 12 luni, în timp ce stocurile care sunt suficiente mai mult de 7 luni influențează ușurința de economisi.

II. Constrângerile de lichiditate

- **Sondaj FGDB:** *“în ce măsură veniturile familiei ajung pentru satisfacerea nevoilor de trai?”*
  - Ipoteza că economisirea este limitată de veniturile scăzute este confirmată;
  - Cu cât veniturile ajung pentru un trai decent sau mai mult decât decent
    - probabilitate de a economisi este mai mare comparativ cu cei cărora veniturile nu le ajung “nici pentru strictul necesar”;
    - cu atât șansa unui răspuns de tipul “economisesc” greu este mai mică iar cea de a “economisi ușor” mai mare.

II. Situația financiară așteptată a familiei

- **Sondaj FGDB** - rezultatele empirice contrare celor prezise la nivel teoretic:
  - așteptări cu privire la o situație financiară mai proastă duc la o scădere a probabilității de a economisi cu 14 - 15% (arată persistența evenimentelor recente).
- Nu influențează ușurința cu care se realizează economisirile.

III. Alte aspecte privind economisirea care rezultă din sondajul FGDB

Motivele care stau la baza economisirii

Nr. obs.: 769				
Motive Keynes (1936)	Motivele prezentate respondenților	Indicat (%):		
		Motiv I	Motiv II	Motiv III
Motivul precauției	În caz de șomaj	0,4	1,0	0,8
	<i>Zile negre</i>	15,7	11,7	12,6
	<i>Siguranță/cheltuieli neprevăzute</i>	10,3	13,0	16,1
Motivul moștenirii	Studii proprii sau ale copiilor	11,7	3,0	0,8
	<i>Viitorul copiilor</i>	22,8	11,6	3,1
Motivul întreprinzătorului	A investi în propria afacere	1,4	1,7	2,6
	Alte investiții	1,0	3,8	5,7
Motivul ciclului de viață	Perioada de pensie	1,4	3,1	2,9
Motivul plății imediate (<i>the downpayment motive</i>)	Achiziția primei locuințe	4,7	2,2	0,9
	Achiziția altei locuințe	2,6	2,2	1,3
	Achiziția unui automobil	4,5	5,9	1,4
	Achiziția de bunuri de folosință îndelungată	3,2	6,2	6,5
	<i>Renovarea locuinței</i>	7,3	10,7	6,4
Motivul îmbunătățirii standardului de viață (<i>the improvement motive</i>)	Vacanțe/concedii	3,0	5,3	5,9
Motivul avariției/ motivul independenței	Îmi rămân bani în plus	0,5	1,4	1,6
	Nuntă	1,3	0,9	0,9
	Fără vreun motiv anume	0,9	0,3	3,0
	NȘ/NR	7,1	16,0	27,6

III. Economisirea în lei versus valută

- **67,7% - Preferința pentru economisirea în lei**

- Cei care economisesc mai puțin și mai greu;
- Venituri mai mici;
- Preferința pentru economisirea în lei crește odată cu vârsta;
- Cei cu gradul cel mai scăzut de educație au cea mai puternică preferință pentru economisirea în lei (72,4%);

- **16,8% - Preferința pentru economisirea în valută**

- Cei care economisesc mai mult și mai ușor;
- Venituri mai mari;
- Preferința pentru economisirea în valută scade odată cu vârsta;
- Persoanele cu studii universitare au cea mai ridicată preferință pentru economisirea în valută (23,2%);

III. Economisirea în lei versus valută

- **67,7% - Preferința pentru economisirea în lei**

- Gospodăriile fără copii au o preferință peste medie pentru economisirea în lei;
- Consideră, relativ la restul respondenților, mai importante dobânda oferită de bănci pentru depozitele în moneda respectivă.

- **16,8% - Preferința pentru economisirea în valută**

- Gospodăriile cu copii au o preferință peste medie pentru economisirea în valută;
- acordă o importanță mai mare siguranței/stabilității monedei;
- acordă o importanță mai mare dorinței de a specula pe baza fluctuației cursului de schimb.

Dorința de a evita riscul valutar prin efectuarea economisirii în aceeași monedă cu cea în care sunt luate creditele bancare nu depinde de preferințele pentru economisirea într-o anumită monedă.

III. Măsuri de politică și economisirea

Tabel 3.1.3.25: Părerile privind măsurile de politică						
Nr. obs.: 769						
	1	2	3	4	NȘ/NR	Medie*
	Dezacord total	Dezacord parțial	Acord parțial	Acord total		Excluzi NȘ/NR
Odată cu introducerea cotei unice de impozitare am economisit mai mult	16,6%	16,5%	22,9%	4,3%	39,7%	2,2
Odată cu introducerea impozitelor pe dobânzile bancare am economisit mai puțin	11,6%	15,3%	18,5%	11,0%	43,6%	2,5
Odată cu introducerea cotei unice de impozitare am ajuns la un venit care mi-a permis să obțin un credit sau un credit mai mare	19,1%	16,6%	16,9%	3,3%	44,1%	2,1
	Mai mult -1	La fel-2	Mai puțin-3	NȘ/NR	Medie*	
Odată cu integrarea în UE, am economisit (relativ la perioada dinaintea integrării):	6,2%	42,0%	25,1%	26,7%	2,3	

III. De ce economisesc prin bănci

Tabel 3.1.3.38: Importanța anumitor aspecte în luarea deciziei de a economisi prin bănci (scoruri medii*)

<u>Aspect</u>	Medie*	Prob.**	Nr. obs.
Nivelul actual al dobânzilor	4,04	0,03	485
Modul în care se pot schimba dobânzile	3,95	0,71	477
Creșterea venitului personal lunar	3,94	0,91	474
Siguranța oferită de modalitatea aleasă de a economisi	3,93	0,11	462
Posibilitatea unor cheltuieli mari în viitor	3,82	0,55	477
Câștigul oferit de modalitatea aleasă de a economisi	3,79	0,24	458
Nivelul actual al inflației	3,72	0,88	463
Modul în care se poate schimba inflația	3,72	0,01	464
Evoluția cursului de schimb	3,55	0,78	462
Modul în care se poate schimba cursul de schimb	3,53	0,00	461
Obținerea unor câștiguri ocazionale	3,06		459

Notă 1: * - Media a fost calculată pe baza unor răspunsuri de la 1 (puțin important) la 5 (foarte important). Un răspuns care denotă o importanță neutră are valoarea așteptată de 3. **Notă 2:** ** - Probabilitățile asociate ipotezei nule că scorurile medii ale factorului analizat și al factorului imediat următor sunt egale.

III. De ce aleg o anumită bancă

Tabel 3.1.3.39: Importanța anumitor aspecte în luarea deciziei de a economisi cu o anumită bancă (scoruri medii*)

Aspect	Medie*	Prob.**	Nr. obs.
Nivelul dobânzilor	4,29	0,06	495
Garanțiile/siguranța oferite de bancă	4,21	0,08	494
Mărimea comisioanelor practicate	4,12	0,43	491
Încrederea în banca respectivă	4,07	0,00	496
Facilitățile oferite clienților fideli	3,84	0,03	491
Nivelul plafonului de garantare	3,75	0,72	451
Accesibilitatea/existența unor sedii în apropiere	3,73	0,63	493
Calitățile personalului (amabilitate, profesionalism)	3,71	0,24	495
Renumele băncii	3,63	0,20	493
Diversitatea serviciilor oferite	3,54	0,11	485
Experiența personală cu o bancă, o colaborare anterioară	3,44	0,94	487
Rețeaua de bancomate	3,44	0,52	486
Accesibilitatea și flexibilitatea serviciilor oferite	3,42	0,00	470
Recomandarea cuiva	3,10	0,09	490
Publicitatea făcută unor servicii/bănci	2,99	0,58	489
Componența acționariatului băncii	2,96		448

Notă 1: * - Media a fost calculată pe baza unor răspunsuri de la 1 (puțin important) la 5 (foarte important). Un răspuns care denotă o importanță neutră are valoarea așteptată de 3. **Notă 2:** ** - Probabilitățile asociate ipotezei nule că scorurile medii ale factorului analizat și al factorului imediat următor sunt egale.

IV. Analiza comportamentului de achiziție de credite

IV. Credite contractate

- Credite contractate de persoane fizice
  - 70,5% din respondenți declară că nu au avut niciodată vreun credit luat de la bănci;
  - 29,1% din respondenți declară că:
    - au avut (9,5%) sau
    - au cel puțin un credit (19,6%) contractat de la bănci.
- ***Implicit, întrebările din această secțiune sunt adresate doar celor 29,1% din respondenți.***

IV. Credite contractate

- Cei care economisesc au avut/au cel puțin un credit de la bănci într-o proporție mai ridicată decât cei care nu economisesc;
- Reflectă cel mai probabil:
  - Insuficiența stocului de economisiri pentru îndeplinirea obiectivului propus (ex. cumpărarea unui apartament);
  - Accesul mai greu al celor care nu economisesc la anumite tipuri de credite, tocmai din cauza lipsei unei garanții care să acopere parte din investiția dorită (ex. credite imobiliare).

IV. Aspecte importante în contractarea creditelor

Tabel 3.1.3.44: Aspecte importante când decideți contractarea creditului (scoruri medii*)

<u>Aspect</u>	<u>Medie*</u>	<u>Prob.**</u>	<u>Nr. obs.</u>
Mărimea ratei lunare	4,45	1.00	441
Siguranța că rata nu va crește semnificativ	4,45	0.16	436
Durata creditului	4,41	0.92	439
Costul total al creditului la momentul luării creditului (dobândă plus comisioane)	4,40	0.00	440
Suma maximă care poate fi împrumutată	4,25	0.48	438
Garanțiile cerute de bancă	4,21		438

Notă 1: * - Media a fost calculată pe baza unor răspunsuri de la 1 (puțin important) la 5 (foarte important). Un răspuns care denotă o importanță neutră are valoarea așteptată de 3. **Notă 2:** ** - Probabilitățile asociate ipotezei nule că scorurile medii ale factorului analizat și al factorului imediat următor sunt egale.

IV. Credite în lei și/sau valută

- Pentru cei care *în momentul realizării interviului aveau cel puțin un credit contractat de la bănci (328/1.604)*:
  - 76% au credite contractate în lei;
  - 13,4% au credite în valută;
  - 5,8% atât în lei cât și în valută.
- Posibile explicații pentru diferența cu datele agregate:
  - Credite mai mari în valută pentru gospodăriile cu venituri mai mari (27,7% din cei cu venituri peste 2.500 RON au credite în valută);
  - Creditele în valută au fost utilizate într-o proporție net superioară mediei pentru achiziția de bunuri imobiliare și pentru achiziția de automobile.

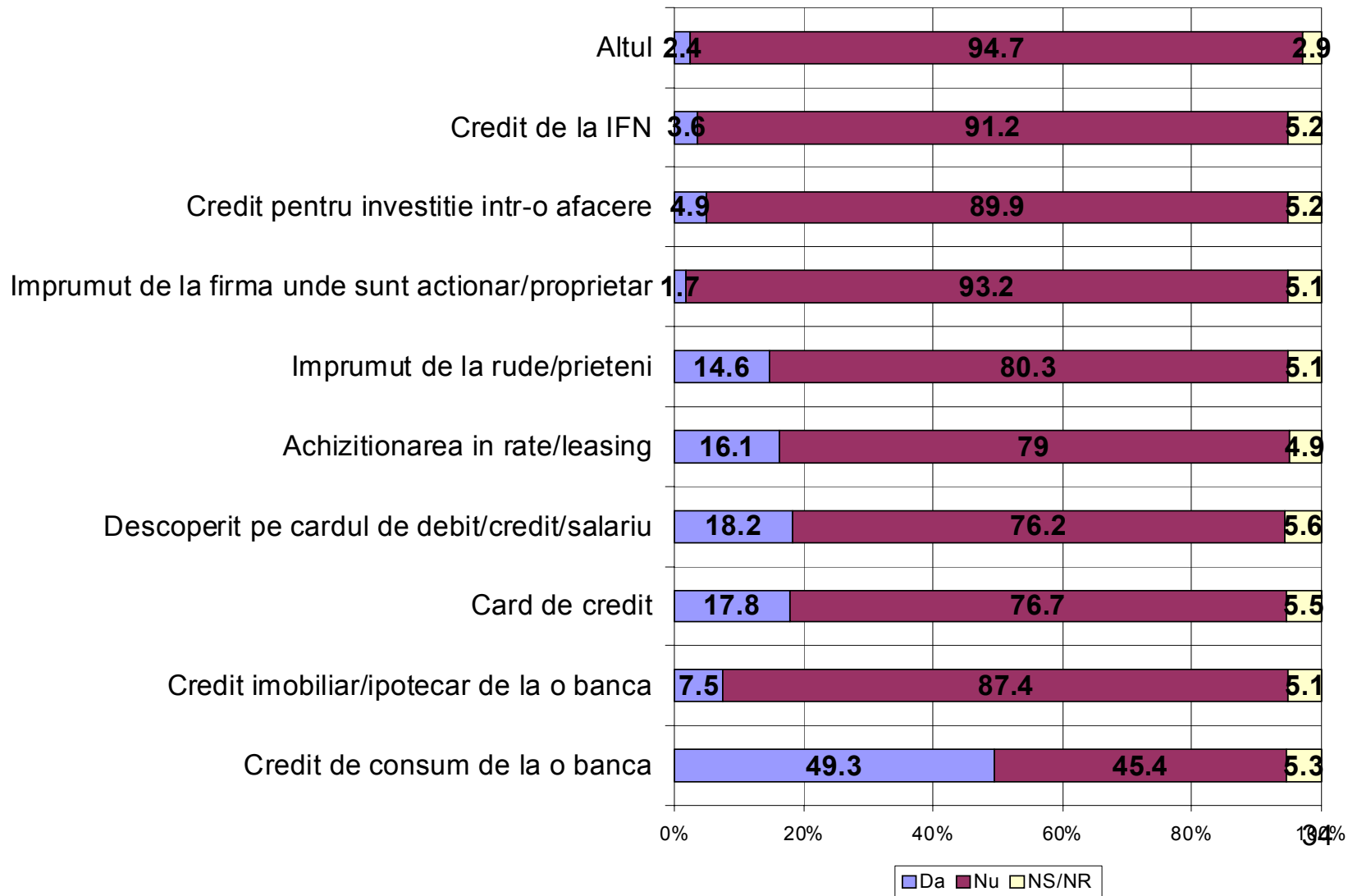

IV. Credite în lei și/sau valută

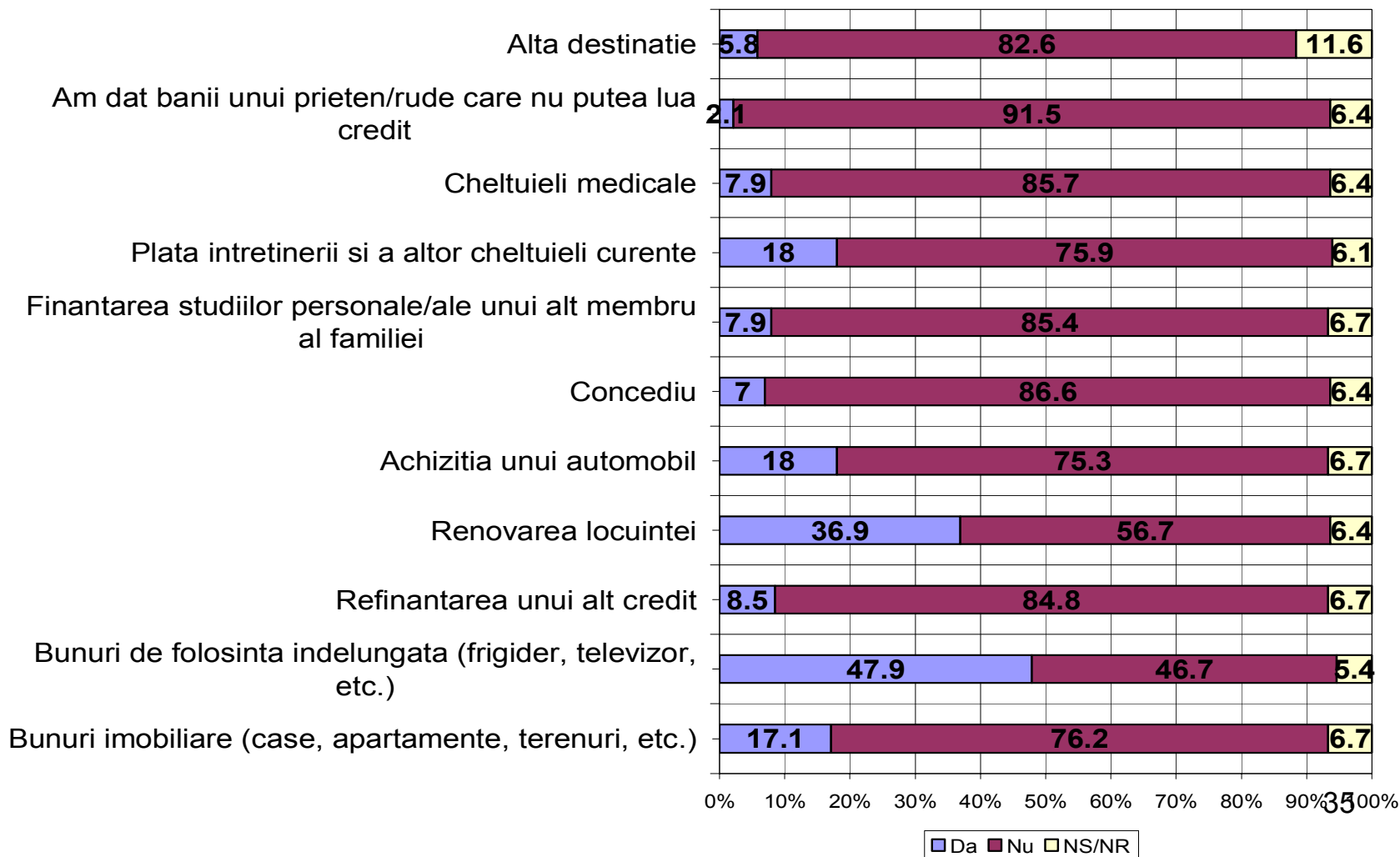
<u>Aspect</u>					<i>Am cel puțin un credit în valută</i>
		Medie*	Prob.**		Medie*
Dobânda la momentul luării creditului		4,41	0,55		4,7
Modul în care cred că va evolua rata dobânzii		4,40	0,00		4,52
Moneda în care am venituri		4,13	0,08		3,97
Cursul de schimb la momentul luării creditului		4,03	1,00		4,33
Modul în care cred că va evolua cursul de schimb		4,02	0,25		4,29
Moneda în care urmează să fie cheltuit creditul		3,95	0,00		3,92
Alte aspecte		3,72			

Notă 1: * - Media a fost calculată pe baza unor răspunsuri de la 1 (puțin important) la 5 (foarte important). Un răspuns care denotă o importanță neutră are valoarea așteptată de 3. **Notă 2:** ** - Probabilitățile asociate ipotezei nule că scorurile medii ale factorului analizat și al factorului imediat următor sunt egale.

IV. Tipul creditelor contractate

IV. Destinația creditelor contractate

IV. Gradul de îndatorare

- *“Cât la sută din venitul dumneavoastră lunar este folosit pentru achitarea unor rate la credite (incluzând aici eventualele dobânzi la descoperit de cont/carduri de credit)?”*
- *Pentru cei care în momentul realizării interviului aveau cel puțin un credit contractat de la bănci (328/1.604):*

<u>Tabel 3.1.3.48</u>	<10%	10-25%	25-50%	50-75%	>75%	Nș/NR
	10,9	33,5	33,2	7,6	0,3	14,5

V. Principalele concluzii

- Aproximativ jumătate din familii nu economisesc;
- Distribuția sumelor economisite și a ratei economisirii este foarte asimetrică;
- *Principalele motivații ale economisirii*: precauția, moștenirea și achiziția de bunuri de folosință îndelungată;
- Nivelul venitului reprezintă principalul fundament al economisirii;
- Există preferință ridicată pentru economisirea în lei;
- În decizia de a economisi *printr-o anumite bancă* importanța nivelului dobânzilor la depozite nu este diferită de cea a următorilor trei factori: garanțiile/siguranța oferite de bancă, mărimea comisioanelor practicate și încrederea în banca respectivă.